

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

ADMINISTRACIÓ:

St. Fernal, 5, Pral. 2.^a
CIUTAT DE MALLORCA

Administrador: Juan Riutort

LA AURORA

Surt cada dissabte per donar ventim i altres herbes an es qui s'h' guany

¿A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.

A Palma: Taller d'encuadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria de N'Ernest Frau, Brossa.

El Papa i s'ospitalisació de presoners.

La *Civiltà Cattolica* de 16 de setembre conta que el Papa ha treballat tant i tant per que es presoners, pares de família, passin «ospitalisats dins «Suïssa. Una comissió de catòlics de ses regions franceses que ets alemanys ocupen, anà a Roma i demanà an el Papa que fés valer sa seua influència davant l'Emperador d'Alemania per que es pares de família presoners fa devuit mesos, que tenguen quatre fills i que són d'aquelles regions, poguessen passar a Suïssa. El Papa demanà això a ses Autoritats alemanyes, que hu acceptaren i digueren que sí tot d'una, que tots es presoners francesos, presoners d'Alemania a fa devuit mesos i pares de tres o quatre fills pugue passar a Suïssa; però que França havia de concedir lo mateix an es presoners que té d'Alemania en ses mateixes condicions. El Papa llavò feu demanà a França que accedis an això. França digué que que sí, però posà certes condicions que han dutes diferents dificultats, que Monseñor Tiberghien, Canongé de Latran, i Mr. Diónis Cochín Ministre francès catòlic, tenen coratge de resoldre satisfactoriament, per lo qual han donades moltes de passes.—Altres Governos manifestaren desigs de que es seus presoners també entrassen en tal gracia. Així està la cosa.—Qualques diaris esgarrats, masons de rel o que tenen cama de masó, enrabiats de veure que el Papa fa tant per ses víctimes de sa guerra i que això li dona un gran prestigi davant ses nacions, han volgut suposar que amb tot això el Papa lo que cerca, és que l'admetin an es futur *Congrés de la Pau*. El Papa tot lo que fa, e'hu fa per Deu i p'el proïsme. Malament anirà es *Congrés de la Pau*, si no hi admeten el Papa; no seria el Papa que hi perdria; serien ses nacions.—Sia com sia, sa proposta del Papa sobre aquells presoners ja està en acció, ja dona es seus fruits. La derreria de maig d'aquells presoners ja n'hi havia a Suïssa 1347, i dia 4 d'agost ja n'hi havia 18935, això és, 11823 francesos, 4322 alemanys, 1607 belgues, 1182 inglesos i un austriac. Tota aqueixa partida de milenars d'homos que eren presoners en mans des seus inímic ara, gracies an el Papa, son a Suïssa, país neutral, gaudint de llibertat i que ses seues familis poren anar a estar amb ells. ¡Quants de milenars de familis resulten beneficiades de sa caritat i des bon cor del Papa! ¡Això és lo que fa fer sabonereta a sa masoneria. Mal llamp el dimoni i ella! per inímic mortals que son del Bon Jesús!

No para de fer bé.

An el Papa mos referim. Dia 16 d'agost hi hagué a Rimini (Italia) un terra-tremol ferest que feu moltíssim de maig. Tot d'una que el Papa hu va sebre, hi envià cinc mil lires (pessetes) p'es pobres més nafrats d'aquell assot i per ses esglésies pobres que es terra-tremol consentí o cruixí.

El Papa i sa Ciència Bíblica.

Per fomentar i fer anar endavant sa ciència bíblica, tan necessaria avui en dia contra sa falsa ciència del dimoni, es Papes derrers que hi ha haguts fundaren a) Sa *Comissió Bíblica*, tribunal Superior per donar es Graus de Llicenciat i Doctor en Sagrada Escritura;— b) *L'Institut Bíblic* per ensenyar tots es rams de sa ciència bíblica, i d'aquest institut és catedràtic i Rector el Rt. Pare Andreu Fernandez, jesuïta i manacorí. Aquest *Institut* només poria donar el títol de *Lector en Sagrada Escritura*, que no era cap grau acadèmic — c) I llavò hi havia la *Comissió per la Revisió de la Vulgata*, per fer una edició de la Sagrada Escritura que responga a s'estat de sa Ciència Bíblica actual. Eren això tres institucions similars, però massa poc entrebaulades. El Papa Benet XV per les Lletres Apostòliques *Cum Sacra Biblia* d'agost d'enguany determina les relacions mutues que hi ha d'aver entre aquelles *Institucions*, i entableix tres graus acadèmics en Sagrada Escritura; això és, a) el *Batxiller*, que el conferirà *L'Institut Bíblic* en nom propi, en haver-hi cursats dos anys;— b) *La Llicenciatura*, que l'*Institut Bíblic* conferirà en haver-hi cursats tres anys; i no la conferirà en nom propi, sino en nom de la *Comissió Bíblica*. Això és una ventatge p'els alumnes de *L'Institut Bíblic* per que la *Llicenciatura* s'és mester a nacions com Espanya, Alemanya i Austria per ocupar ets alts càrrecs esglesiàstics i per ocupar Càtedres de Facultat. c) El *Doctorat en Sagrada Escritura* queda reservat ala *Comissió Bíblica* el conferir-lo; i no se poràn presentar an els exàmens d'aqueix grau més que els *Llicenciats* que hagen ensenyada Sagrada Escritura dos anys seguits o hagen publicada qualque obra de cosa bíblica que fassa la mida i trega romana. Finalment, tant *L'Institut Bíblic* com la *Comissió per la Revisió de la Vulgata*, han de donar compte a la *Comissió Bíblica* de totes les coses de qualque importancia que fassen.

Trobam que és una cosa molt ben pensada això que ha fet el Papa. No és d'admirar perque té un bon assessor i un bon conseier: Deu Esperit Sant, que mai pot er ar.

El Negus d'Etiópia i l'enviat del Papa

L'Ossevatore Romano de dia 12 de setembre publicà sa notícia de sa rebuda que Yassou, jove Negus d'Etiópia, feu dia 11 de juliol a sa Embaixada Pontificia de que era encarregat el P. Basili Combrand, Superior de la Missió Catòlica d'Addis-Abeba. El Negus designà, per acompanyar l'Enviat Pontifici de la seua residència an el palau imperial, el gran Mestre del Palau, Agaffari Anadaadjè i Lidi-Ouassanie, personatge molt benèvol envers de la missió catòlica. Aqueis dos dignataris caporals anaven acompanyats de devers deu *Cagnasmachts* (oficials comandants de l'ala dreta) i *Garasmachts* (oficials comandants de l'ala esquerra), que menaven uns quants de centenars de soldats de la Guardia Im-

perial, vestits de gran gala. L'Enviat Pontifici a cavall, seguit de dos relligiosos, rodetsjats de caporals de l'Escolta Imperial, també a cavall, amb tota aquella tractalada de soldats, parti de la seua residència, travessà la ciutat p'es mig d'un diluvi de gent, aboca-la per tot allà on passava sa comitiva, badant tots uns bons uis davant ella veent-la tant majestuosa i imponent. Quant el P. Basili arriba an el Palau Imperial, el rebé i el feu entrar dins una gran sala el Ministre de Negocis Extrangers, Cagnasmach Bayane de nom, i allà topa el mateix Negus Yassou, l'Emperador, envoltat des seus Ministres i des Dignataris Caporals de l'Imperi i altra gent grossa de la Cort. El Negus que seia a un tron magnífic, com se veu l'Enviat del Papa davant, s'aixeca per donar-li la benvinguda; i com el P. Basili hagué tirat sa mica de discurs que pertocava, entregà an el Negus una carta escrita de mà del Papa per ell. El Negus rebé lo carta i s'aixeca en senyal de respecte ell i tota la Cort i passa per orde que la hi lletgissen en llengo abissina, escoltant-la tothom amb fondo i obsequiós silenci. Lletgida la carta, el P. Basili presenta an el Negus es Gran Cordó de l'Orde del Sant Sepulcre i el diploma de plegamí, escrit meravellósament. Commogut i tot gojós el Negus expressa amb belles i gentils paraules el seu agraïment i gran admiració que professa an el Sum Pontific Benet XV, i llavò mostrà aquell diploma a tota la Cort, i tothom en feu grosses alabances. El jove Emperador, desitjant que es sentiments de sa seua satisfacció i regoneixensa arribassen aviat an el Papa, dictà allà mateix un telegrama, que l'expediren a l'acte cap an el Vaticà. El Negus agrai tot eternitat sa finesa de Benet XV que volgué conferir a son pare, el Negus Miquel, la Gran Creu de la mateixa Orde del Sant Sepulcre, i resolgué que, després de sa temporada des ploure, durant la qual son intransitables es camins, sia obsequiat a luf s'Enviat del Papa. Llavò passa aqueix an el Palau de la Cancilleria a on el Canciller, Bittoté Hailé Guiarnis, agrai fondament l'honor que el Papa los havia fet d'enviar-los tal Embaixada i s'hi oferí en tot i per tot.

Es catòlics d'Abissinia és bo de veure que n'estigueren contentíssims de tot això, que és una penyora solemníssima de que ses relacions del Negus amb la Santa Seu seràn sempre més vitenques i corals, lo qual convé a caramull per ses missions catòliques d'allà.

¡Aquest Ministre Alba!

Ha presentats a ses Corts una mala fi de projectes rentístics, i n'hi ha alguns de ben taliquns. Un d'aqueis és aquell que allibera de pagar contribució «es temples», sien catòlics, sien d'una altra religió qualsevol. Alliberar de contribució es «temples catòlics» era lo que pertocava; alliberar hi es temples de ses altres religions és igualar-los an es catòlics, i això és una ofensa an es sentiments religiosos de s'immensa majoria d'ets espanyols, que son catòlics i que no poren sentir tal igualtat, que és contraria ademés a sa Constitució Espanyola vigent, que estableix sí sa *tolerancia*, pero no sa *llibertat de cultes*. S'Estat

no té altra religió que sa Catòlica, i és ofendre aqueixa Religió això que ha fet es Ministre d'Hisenda. En protestam amb totes ses nostres forces!

I ¿què en direm d'això altre que també vol posar, que ets empleiats de sa Delegació d'Hisenda de Balears no puguen esser mallorquins. I ¿per quines cinc centes, Sr. Ministre? ¿Qui no veu que els empleiats mallorquins han d'anar més alerta a servir es llun dret aquí que no a fora-Mallorca, a on no les coneixen, i això no los fa estar tan alerta com e-hi han d'estar servint aquí mateix a on tothom los coneix? Això de que ets empleiats d'Hisenda de Mallorca no puguen servir a sa Delegació d'assí, i los se'n hagen de dur a servir una altra Delegació a fora-Mallorca, és una arbitrariedad irritant i molestosa del Sr. Ministre d'Hisenda, contra la qual protestam amb tota sa nostra anima; és una ofensa, una galtada a Mallorca, que no hem de consentir, tolerar ni permetre. ¿Què han fet ets empleiats d'Hisenda mallorquins per haver-los de pegar tal singlada? Si n'hi ha que hagen faltat, que los castiguin, que los apliquin tot el rigor de sa llei, i deixin fer an pau ets innocents, es prous, es dignes, es nets, es rectes, que hem de creure que són sa mojória.

A sa darrera legislatura, per fer sa guitz a es catalanistes es Ministres lliberals, es caporals des diferents partits espanyols, se declararen regionalistes fervents; i los ne pren com an aquell que dins una casa li robaren sa capa; anà d'en un en un des qui hi havia a veure si la tenia, i tots digueren que eren homos de bé, que mai havien tocat res de negú, i aquell mesquí a la fi s'exclamà:—Aquí tots som molt honrats; però sa meua capa no surt! Així n'hi pren an es regionalisme des Govern i especialment de N'Alba: serà tan regionalista com vulga; però cap obra seua demostra que hu siga regionalista, ni en fa olor. ¡Pobre regionalisme si no hi havia altres regionalistes més que ets estornells des Govern lliberal que patim.

Escopinades de verí

En tira unes quantes s'*Obretetxo Balear* amb motiu de sa venguda del Rdm. Sr. Bisbe de Mallorca. No hi poria faltar aqueix homenatge a s'en revés des papingo socialista. Se comprèn que el dimoni el se'n duga de veure sa grandissa manifestació que feu Ciutat an el novell Bisbe dia 13 quant arribà per primera vegada; i encara sa rabiada degué esser més grossa diumenge amb la solemníssima i entusiasta entrada que li férem es mallorquins an es nostro novell Pastor, que Deu Esperit Sant mos ha enviat. Piques n'hem vistes de manifestacions tan grandioses i entusiastes a Mallorca com s'entrada del Rdm. Sr. Bisbe diumenge hora baixa. Això per forsà hagué de treure des solc es pocs socialistes que queden a Mallorca. Així és que comprenem, perfectament que s'*Obretetxo* provàs de tirar es seu raig de verí an el Rdm. Sr. Bisbe de Mallorca, dient que el Bon Jesús nasqué dins una gripia humil, i que el Bisbe no l'imitaria perque faria sa «seua entrada amb toda pompa i faustositat». —Però ¿que sab s'*Obretetxo* del Bon Jesús ni de lo que es humil dat cristiana ni de lo que és imitar o deixar d'imitar

el Bon Jesús? Sab tant de tot això com s'ase d'ensafanar, que no ha menjat aspiciat mai! El Bon Jesús, que era sa mateixa humilitat, acceptà es presents d'or, encens i mirra des tres Reis d'Orient; com acceptà s'entrada triomfal que li feu es dia del Ram es poble de Jerusalem; com acceptà ses aclamacions que esbartinyols d'al-lots li feien un dia come Messies; i, quant ets escribes i fariseus li digueren que los fés callar, sorti en defensa d'aquells betzos dient que era Deu que los obría sa boca amb aquelles aclamacions. I quant Judes i qualque altre estornell per l'estil censuraren la Magdalena per que trencà un pot de bàsem de bones olors per ungir es cap del Bon Jesús, dient que, allà on costava tant aquell bàsem, hauria valgut més estovar aquells diners p'es pobres, el Bon Jesús sorti en defensa de la Magdalena fent a sebre que l'alabaríen per això a totes ses bandes a on arribaria l'Evangeli. Aqueis fets del Bon Jesús demostren que el Rdm. Sr. Bisbe de Mallorca ni es dia que arribà ni es dia que feu s'entrada solemne, deixà en res ni per res d'imitar el Bon Jesús, sino que seguí en tot i per tot s'esperit de l'Evangeli. Sa rebuda entusiasta que Mallorca ha feta an el Bisbe novell dia 13 i dia 15, lluny d'esser contraria a l'Evangeli, fonc molt conforme an el Sant Evangeli. Tota sa pompa i sa faustuositat que hi hagué, no la hi posa el Rdm. Sr. Bisbe; la hi posà es poble mallorquí, ple d'entusiasme i de fe, per expressar sa seua satisfacció coral de veure es seu novell Pastor. Aquest acte grandios de sobiranía popular, aqueixa expressió estupenda de sa voluntat de tot un poble que aclama i victoreja es seu Bisbe, infundirien respecte a s'Obreteretio si aqueix tenqués res de vertaderament demòcrata, si professava gens d'amor a sa voluntat popular, a s'opinió pública. Per lo mateix, que deix estar l'Evangeli i el Bon Jesús, que no los coneix més que per blasfemar los; que no'n parl de l'Evangeli ni del Bon Jesús perque no en sab brot, i tot quant en diga no seràn més que barbaridats, bajanades i insolencies.

Ara veurem que dirà aqueix pape-retxo noningú de ses almoines que ha fetes el Bisbe novell an es pobres de Ciutat. Aquí l'esperam per donar-li tanta branca com sia del cas.

S'Arribada i s'entrada del Bisbe

S'arribada fonc dia 13; vengué amb so vapor millor que té sa companyia *La isleña*, el *Jaume I*, que anà aposta a Valencia per dur-lo. Hi va anar a rebre'l una gentada orba: es Moll, la Riba baixa i la Riba alta tot era ple de gent, que, com el veren guaitar dalt es pont des vapor, romperen en mans-balletes i visques ben calents.

Entraren en el vapor a rendir-li homenatge i dar li la benvinguda una comissió de l'Il·lm. Capítol de la Seu, l'Ajuntament de Ciutat en pes, el Sr. President i Comissió de la Diputació Provincial i una partida més de gent grossa. Devalla des vapor, puja amb el Sr. Bal·le de Ciutat a una carretel·la descuberta, i darrera ell tota s'acompanyada i cap a la Seu, a on el rebé l'Il·lm. Capítol, anà a fer una estació an el Santíssim a sa capella de St. Pere i llavò una a l'altar-major, i p'es portal des Mirador cap an el Palau, i a sa sala des trono rebé s'homenatge i sa benvinguda de lots els qui l'havien acompanyat i de milenars de gent de tots els estaments i condicions socials.

Durà més d'una hora aqueix roí seguit de gent, abundant-hi es pobres, veis i infants, tots satisfets de poder besar s'Anell i sa mà an el Bisbe novell, fent-se llogos tothom de sa seua amabilitat i agradabilitat. El Bisbe volgué que deixassen entrar tothom,

demostrant un pler especial de rebre es pobres, ets infants.

S'entrada fonc diumenge dia 15, i resultà encara més grandiosa i entusiasta que no s'arribada. Segons costum antiquíssima, es Bisbes entraven per sa Porta de Jesús i anaven a Santa Magdalena a revestir-se de Pontifical. Ara que ja no hi ha aquella Porta, el Bisbe se topà amb s'Ajuntament devant s'Institut nou, se'n van a Santa Magdalena, a on troben l'Il·lm. Capítol de Canonges amb so Clero Parroquial de Ciutat, Ordes Relligioses, Clero de la part forana i un bell estol de poble, a on predominaven ets joves. El Bisbe se revest de Pontifical, i surt sa processó, que resultà llarguissima, cap a la Seu, p'es carrer de St. Jaume, Jovellanos, St. Nicolau, Verí, Costa de St. Domingo, Bastaixos, Colom, Plassa de Cort, Diputació, Pòrtics de St. Domingo, Plassa de la Seu. Per tot aquí on passaven, en veure el Bisbe, la gent esclatava en mans-balletes i crits de *Visca el Sr. Bisbe!* i amollaven paperines a tala-baixons, que duien escrits mots de benvinguda an el Rdm. Prelat. N'hi havia en castellà i en mallorquí. Uns en mallorquí deien: *Benvingut sia el nostro Bisbe, el nostro Pare, el nostro Mestre. El senyor li do molts d'anys de vida.* Un altre deia: *Seguiguem el nostro Bisbe com Jesucrist, el seu Pare (St. Ignaci Màrtir ad Philadel. II). A on està el nostro Pastor, estiguen les ovelles (ibid. III). Tots els qui estàn amb Deu i amb Jesucrist, estàn amb el seu Bisbe (id. ad. Smyrn. III)* A diferents carrers veien inscripcions p'es balcons que deien: *Benvingut sia el nostro Sr. Bisbe Deu lo quart i el mos consero molts d'anys.* La Seu se va omplir de gom. Hi entrà el Bisbe, entona *Te-Deum*, se'n va davant l'altar-major; acabat el solemníssim *Te-Deum*, se'n va a sa Cadira Bisbal, baix de sa Capella de la Trinitat, s'hi acosten de en un en un es Canonges i les dona un abràs per hom; llavò se'n puja a sa trona grossa i se destira d'un sermó admirable i amb ana veu ben forta, que el sentien de per tot, dient que vé a dur-mos la Pau de Deu, a sacrificar-se per noltros per santificar-mos i dur-mos-ne tots an el cel, que vol esser nostro, tot nostro i de Deu per fer-mos tota una cosa amb Deu. Devalla de sa trona, i cap an el Palau, a on li costà ferm arribar, perque tot era gent que s'hi abocava per besar-li l'Anell, aixordant de crits de *visca el Bisbe!* i ses mans-balletes que pareixien descàrregues d'artilleria. Sa nota més simpática i esperansadora fonc sa multitud de joves que prengueren part activa en tal manifestació de fe cristiana, una de ses més grosses que hagen vistes mai a Mallorca. Tot-hom deia que mai havien vista entrada de Bisbe tan grandiosa, tan entusiasta. Benfíssim! Que sia tot per major honra i gloria de Deu i bé de l'Esglesia de Mallorca. Amèn.

Aleí! aleí!

Pertoca cridar los això an es revolucionaris espanyols: republicanetxos, socialistetxos, radicaletxos, anarquistetxos, i demét missatges d'En Barrufet, amb lo que acaba de succeir en motiu des setè aniversari des fusellament d'En Ferrer i Guardia p'es crims que cometé i feu cometre durant sa *setmana tràgica*. Idò sí, divenres dia 13, feia set anys que fusellaren aquella mala-ànima, i ¿qui se'n recorda? A Barcelona se'n recordaren i anunciaren una partida de vel·lades en honor d'En Ferrer, i ¿que me'n direu? Ell no les pogueren celebrar per falta de... públic. Sols en feren una i no hi acudí casi negú. Això és es poder que tenen ses idees d'En Ferrer dins Espanya. I això que es profetes revolucionaris tenien profetisat que es cadàver d'En

Ferrer reinaria dins Espanya fent fer ui a tots es seus contraris. ¡Vaja quins profetes! Com no era Deu que els inspirava, sino En Barrufet, Pare de sa Mentida, ha succeit tot lo contrari de lo que profetisaren. No, ja no hi ha negú que se'n recordi d'En Ferrer, en no esser per maleir, condemnar i execrar sa seua memoria, afronta de s'humanitat.

Telegrama del Papa

Lo Rdm. Sr. Bisbe de Mallorca rebé dia 12 el següent telegrama, que, girat en català de Mallorca, diu així:

Roma, 11 (15'15).—El Sant Pare agraeix el filial homenatge que Vossa Il·lm., el Cardenal Primat i altres Bisbes enviàreu el dia de la vostra Consagració Bisbal i els vots que Vos i els vostros Diocesans feis per la Santa Seu, i vos envía la Bendició Apostolical

Dinar an es pobres

Diumenge el Rdm. Sr. Bisbe pagà es dinar a trecents pobres, triats de totes ses parroquies de Ciutat p'es mateixos Rts. Rectors. Es dinar fonc an es Patronat Obrer i el feu sa Cuina Econòmica que hi ha allà, a mig-dia. Serviren en taula una partida de senyors, senyores i senyoretas i aquells trecents pobres, poreu pensar, tots satisfets de veure-se tan ben servits i amb aquell dinar tan bo. I, per acabar de confitar sa cosa, quant se llevaren de sa taula, les donaren un panet i un botifarró per hom.

Dinar an es presos

També pensà el Bisbe en sos malanats de sa presó, i los pagà un bon dinar, diumenge mateix; i ells ben gojosos i satisfets. El Rt. Capellà de sa Presó benef sa taula i los digué que havien d'agrair an el Bisbe aquell obsequi, pregant a Deu que li don molts d'anys de vida i totes ses gracies que ha mester per fer un bon Pontifical, i llavò que ells, es presos, s'han de mostrar dignes de sa generositat paternal del Bisbe procurant posar-se bé amb Deu a fi de que, quant acabin sa pena que es Tribunal los imposà, surtin d'allà convertits i transformats segons Deu.

Altres almoines del Bisbe

N'ha fetes repartir moltes an ets establiments benèfics que just se sostenen de sa caridad pública. Entre totes, pugen unes mil cinc centes pesetes.

El Rdm. Sr. Bisbe ha fetes repartir aqueixes almoines, però no les fa publicar. Son es qui les reben que agraits les publiquen, i fan molt bé de publicar-les, per allò que diu el Bon Jesús dins l'Evangeli:—*Sa vostra modestia sia coneguda de tots ets homos per que vege ses vostres bones obres i glorifiquin el vostro Pare, que està en los cels.*

¿Que hu senti, republicanetxos i socialistetxos?

¡Ara veurem quines barbaridats i blasfemies entaferrareu contra aqueixa magnanimidat del Rdm. Sr. Bisbe envers des pobres, que tan indigna i criminalment explotau, grans polissardos!

Treball inútil

Baix d'aqueis titol publica *La Veu de Catalunya* dia 14 lo següent, que recomanam an els nostros lectors.

«Els romanesos voldrien ser ajudats per contingents russos. No essent possible enviar-n'hi més, per ara, dels 48.000 homos que són a la Dobrudja, en Brussilof determinà donar-los ajuda d'una manera indirecta, i a tal fi reprenquè l'ofensiva per medi d'atacs furio-

sos i repetits un dia i altre dia des de Lutsk fins a la Bukovina, atacs que en alguns moments van ser batalles d'una violència inaudita.

«No s'ha observat en aquests moviments un determini concret cap a un objectiu sigui Kowel, sigui Lemberg sigui els passos dels Càrpats que condueixen a la Hongria, sino el pegar a dret i a tort, colpejar rabiosament la muralla germànica a fi d'esberlar la si es podia, i de fer que correguessin a apuntalar-les tropes que a la Transilvania empenyen els romanesos cap a la frontera i amenaçen amb la invasió.

«El resultat ha estat nul; la muralla vivent no s'ha mogut; els atacs han estat estèrils.

«No soc precisament jo qui ho dic, encara que per dir-ho sols bastar a analisar els comunicats russos. Es un testimoni gens sospitós qui ho declara; és el diari rus «*Ruskoie Slovo*».

«A pesar—diu en son número del 8 de l'actual—de l'encarnissament recíproc i sens exemple de la batalla, les línies russes i austro-alemanyes no han sofert encara cap modificació, i es comprèn, perque aquesta batalla titànica és un duel extraordinari en que cada adversari vol mantenir els seus llocs costi el que costi. La situació de l'enemic és tal, que, si recula en un sector, haurà de recular necessàriament en un altre. Es indiferent que l'objectiu sigui Halicz, Lemberg o Vladimir-Volinski (Kowel); lo que interessa és atraure totes les tropes enemigues dels altres sectors, i totes les reserves que tingui disponibles a l'interior de l'imperi.»

«Aquesta finalitat dels atacs russos, de cridar cap a Rússia tropes alemanyes dels altres sectors, o sigui de la Transilvania, no sembla tampoc haver-se conseguit, a deduir dels fets. I els fets són que en Falkenhayn segueix emplaçablement el seu avanç, i que en lloc s'han senyalat moviments de tropes que indiquessin trasllat d'un a l'altre sector. Un dia, ja fa algú temps, vaig suposar que l'Hindenburg havia apuntalat la paret; aquesta suposició és ara una realitat.

I una altra realitat es que els romanesos s'han de refiar d'ells sols. Potser, d'haver-ho sospitat així, en Bratianu s'hi hauria pensat un xic en declarar la guerra a ningú.»

B. de Rocafort.

ENTREVERSOS

DE

L'Amo'n Llorens Caldentey

III

S'As de basto

Es joc és, sens cap classe de dupte, es vici que fa més dany a sa Relligió i a la Patria: a sa Relligió perque és causa de que se cometen tota classe de pecats, perque es jugador trepitja es *Manaments de la Llei de Deu*; i a la Patria perque destrueix sa familia, que és sa base de sa societat.

Per això l'amo'n Llorens Caldentey que era un homo profundament religiós i un vertader pare de la Patria en totes ses seues bal·leries atacà terriblement es joc, i el perseguí tant que es jugadors no tenien hora segura en lloc de Manacor, perque fins i tot a ses altes hores de la nit, no sols feia vel·lar es *celadors i vigilants*, sino que també vel·lava ell mateix personalment.

En certa ocasió se temé que a un d'aquests centres, anomenats *casinos*, que tan fomenten sa ruína material i moral des pobles, alguns jugaven a jocs prohibits. Sense fer gens de renou i per això duia unes varques o esparidenyes que tenia aposta, entra dins aquest *casino*, i no veu res mogut. Però, com l'amon'n Llorens sabia que es jugadors se solen ascondir tot quant poren, dins sa cambra de més endins

per que no els hi trobin ni sentin ets altres cap paraulota o blasfèmia de ses que solen tirar quant se desavenen, obligà l'amo des *casino* a que li mostràs a on tenia es jugadors, i que hi entràs dedins sense fer res coneixedor de que es bal·le hi fos, i que de lo contrari cauria en una multa ben sobrada.

Així hu va fer es *casiner*: entra dins sa saleta des joc, i l'amo'n Llorens just derrera ell. Quant aquells malanats se trobaven encasos en sos *trumfos* i un deia: «*s'as d'oro!*» i un ltre: «*s'as de copa!*»—l'amon'n Llorens pega un cop fort amb sa vara dalt sa taula exclamant: «*s'as de basto!*». Poreu fer comptes quin esglai se'n dugueren tots aquells perduts! Romangueren sensa polsos. Llavò los feu un sermó millor que molts de predicadors i a tots, principalment an es *casiner* los feu promete de bon de veres que no tornarien jugar, i que de lo contrari, caurien en una multa ben sobrada, tota volta que es Còdic Penal senyala una multa molt grossa an es qui juguen o deixen jugar dins ca-seua a jocs prohibits, per més que ses Autoritats amb això solen fer ets uis grossos, desgraciadament.

Així com el bon manacorí era un homo de paraula i sobretot homo de fets, incansable i inflexible per perseguir tota classe de dosordes, durant ses sis exemplars bal·leries que desempenyà, estrenquè tant ses corretges an es jugadors que, en sebre aquests que entrava de Bal·le l'amo de Ca'n Aulesa, no tenien altre remei que o fogir de Manacor o agafar un càvec i una senaia o ses eines que fossen des seu ofici respectiu par anar a fer feina.

¡O quin bé tan gros pot fer un bon bal·le, que vertaderament sia pare de la Patria! ¡O quin mal tan gros fa un bal·le que, lluny de ser un bon pare, no és més que un mal padastre des poblet

J. P.

Noticies de sa guerra

Arribades dia 13

—Des maig an es gost Italia ha perdudes tammateix cent i cinc naus mercants per motiu de sa guerra. E-hu paga així mateix.

—Es Govern d'ets Estats Units ha declarat que rebrotxará sa pretenció de ses Potencies aliades de no admetre es submarins an es ports neutrals. Es Govern d'ets Estats Units los vol admetre, tant es mercants com es de guerra. Ah idó?

—Un diari rus, orga del Ministeri de la Guerra, que ses batalles an es front oriental són estades més violentes que ses de tots ets altres fronts. Es general Brusilof endressa tota sa forsa a a rompre es front alemany, per descarregar Rumania, però és estat tot debades, no els ha pogut fer res an ets alemanys.

—Ses Potencies aliades han exigit a Grecia que desarmi tots es sens navilis de guerra i tenir intervenció en sos ferro-carrils i duana del Pireu. Es Govern grec no ha tengut altre remei que allargar-hi es coll. ¡O s'amor d'ets aliats a sa llibertat i independència de ses nacions petites! Això fan es qui mugueren sa guerra per defensar, deien, s'independència de Bèlgica! ¡Moltíssim! ¡moltíssim! ¡Se'n necessita així mateix poca d'atxax!

—A Inglaterra en cent i tres dies d'enguany han gastat: 379 milions per municions, 157 milions que han deixats a ses altres Potencies aliades i 37 milions per dur gent i pertret d'una banda a s'altra. Total 57s milions: ¿de francs o de lliures esterlines? No hu diu es diari anglès d'on prenim sa noticia.

Arribades dia 14

—Ses Potencies aliades han exigit a Grecia que los entregi s'esquadra

grega perque es un perill p'ets aliats. Ets aliats desarmaràn es bastiments de guerra grecs i qualques bateries de ses costes, i llavò volen comandar des ferro-carril d'Atenes a Larizza. Es govern grec no ha tengut altre remei que allargar-hi es coll. ¡Sí que es grossa sa noblesa i amor d'ets aliats a sa llibertat, dignitat i independència de ses nacions petites! —Es Govern grec ha protestat de totes aqueixes violencies que fan a Grecia ses Potencies aliades.

—En Gustau Hervé dalt es seu diari *La Victoire* diu i torna dir que sa situació militar de Rumania és extremadament dolenta.

—*L'Echo de Paris* demana que es Govern francès deix publicà es telegrames oficials d'Al mania sobre sa guerra, puis diu que França es s'única banda del mon que no deixen publicar ses noticies de s'inimic.

—Es submarins alemanys que caplleven per ses costes nort-americanes han fet pujar es nòlts (*fletes*) una cosa grossa pes perill gros que hi ha de navegar per aquelles varals.

—Sembla que an ets inglesos aqueis dies los ha dit tort ferm devers el Somme, a on se va veure se superioritat de s'artilleria alemanya, que agraná materialment s'infanteria inglesa.

Arribades dia 15

—Telegrafien de Paris que un diari de Amsterdam (Holanda) dona per cert que es submarins alemanys dins l'Atlàtic se proveeixen per via de navilis que los compareixen a tal punt i a tal altre, i los deixen es recapte i fugen. Idó ¿que fan es *reis de la mar*, ets inglesos, amb tant de barcum com tenen? ¿com e-hu comporten?

—Diari de Paris duen que ses poblacions franceses de devers Calais prenen un aire tan anglès, que ja semblen més ingleses que no franceses, tant que casi ja no hi senten embarbollar francès. Aquells diaris se demostren molt alarmats d'això, i demanen an es Govern francès que hi pos retgit. ¡No hu sabem si hi seràn a temps!

—*Le Temps* de Paris diu que ha pogut comprovar que ets alemanys fingeixen grans atacs an es front francès per que es francesos desparin tota s'artilleria i consumesquen moltes de municions de b-des; i hu logren prou. I, com es francesos estàn cansats de desparar, llavò resulta que ets alemanys no se son moguts ni un sant remei. ¡Sí que és necessari anar vius per haver-les amb sos alemanys!

—*Le Matin* de Paris creu que es submarins alemanys que caplleven per ses costes nort-americanes, no hi són anats d'Europa, sino que los han fets d'amagat dins qualque dressana nort-americana ets alemanys que hi ha per això. ¡Qui cerca porcs ses oreies li grunyen i qui té fam somia truistes! ¡Ja hu val amb aqueis aliats!

—Telegrafien de Ginebra (Suïssa) que arriben noves de Bukarest, capital de Rumania, que sa derrera volta que ses voladores alemanyes volaren per datt aqueixa capital amollaren bombes a luf que calaren fort a una mala fi de bandes.

—Qualques diaris italians punyen es Govern italià per que captur-sa propaganda que fan es socialistes a favor de sa pau, perque ses poblacions rurals los s'escolten massa i perilla un desatre nacional.

—Ses Potencies aliades han exigit a Grecia tenir intervenció en la Policia grega i que quedin privats tots es grecs de dur armas de cap classe i de tragar blat a Tesalia (devora Bulgaria). Es Govern no ha tengut altre lli- vell que consentir-hi. Anant an aquest pas, prompte no li romandrà gens d'Autoritat an es Govern grec i Grecia haurà acabat come nació en mans d'ets aliats, grans defensors que's proclamen ells, de sa llibertat, dignitat i independència de ses nacions petites.

Això així mateix es tenir-ne poca d'atxax!

Arribades dia 16

—Es cèlebre Venizelos caporal d'ets aliadòfils grecs, ha constituït un Govern Provisional a Salònica contra el Rei de Grecia, per obra i gracia de ses Potencies aliades, que, com sabeu, exigiren a Grecia que els entregàs sa marina de guerra, i Grecia ho hagué de fer així a la forsa. Idó es marins italians s'han fet càrrec des torpellers grecs i ets inglesos des submarins. Lo que's diu amb aqueix sistema los va bé an ets aliats per cobrar forsa, però no cap mèrit davant sa justicia i sa rectitut. Té un nom ben lleig entre sa gent de bé es proceir d'ets aliats envers de Grecia.

—Austriacs i alemanys han invadida Rumania per sa banda de Transilvania; de manera que es rumans, no sòls han perdut lo que havien guanyat per aquell endret, sino que estàn ben exposats a dur-se'n hi una escapsada bona que los deix esconnats per estona. I lo pitjor que no seràn gaire plants, perque s'ho han cercat.

—Ets aliats també són pàtrics de volar part-demunt ciutats alemanyes i d'amollar-hi bombes. S'altre dia cinquanta avions aliats volaren devers es mig-dia d'Alemania. A Tenevingen amollaren una bomba dalt nn hospital i mataren dos nins que jugaven dins un jardí. Però d'aqueis cinquanta avions s'artilleria alemanya en tomà nou.

—Ses Potencies aliades, han obligat al Rei de Rumania a deixar es mando des seu exèrcit, i s'ès decantat de tot lo que sia governar.

Arribades dia 17

—A Bukarest es coratge de sa gent mancaba mancaba una cosa grossa. Es periòdics tiren en cara an es Govern que no sabé veure que s'aficar-se a fer guerra aniria malament, i forsat havia d'es-er així perque sa nació no estava preparada.

—Telegrafien de Nova York que es Ministre d'Estat d'ets Estats Units ha contestat a sa nota d'Inglaterra de protesta per haver admès submarins alemanys an es ports nort-americanes. Diu aquell Ministre que es Govern Yanki no pot admetre que es Govern aliats li hagen de semyalar sa conducta que ha de seguir respecte des submarins. Es Govern d'ets Estats Units no veu cap motiu per no haver d'aplicar an es submarins ses regles des Dret Internacional, que los favoreixen. Es Govern Yanki se reservava llibertat absoluta d'acció envers des submarins, tant mercants com de guerra. I en quant a ses amenasses des Govern aliats contra es submarins neutrals que naveguin p'es mateix endret que es belligerants, es Govern Yanki fa evinent an ets aliats que ells seràn responsables de tots ets incidents que hi puga haver, motivats per ses pretencions exorbitants d'ets aliats.

—Alemanys i austriacs encara troben devers ses muntanyes de Hermanstadt flotons de rumans que van aperduats per barrancs i cucuies d'ensà de sa gran derrota que se'n dugueren devora aquella ciutat. ¡Pobre gent de Rumania!

—*Le Figaro* de Paris diu que aviat ses coses de Rumania millorarán una cosa de no dir. Ets aliats se pinten tot sols per profetisar que ses coses los aniràn bé; pero ses seues profecies son borreses, buides, falses. Està a la vista.

Arribades dia 18

—Un submarí alemany ha tirat a fons es vapor *aliat Distritza*, que duia municions a Rumania i llavò es vapor anglès *Gardebis*. Pero ets anglòfils diuen que no li fa res a Inglaterra que li tirin vapors a fons. ¡A noltros sí que mos fa poc! De manera que per noltros es ball pot seguir!

—Ets alemanys han tirat abaix 20

voladores franceses i 53 ingleses. ¿Tampoc no los fa res això an es noltros? Idó a noltros manco!

—Telegrafien de Londres que arriben noves de Rumania que es President de Ministres ha oferit carteres an es caporals des partits que no governen, per formar un Govern Nacional. Trobam que això és més senya de brut que de net.

—A la Prussia de llevant hi hagué una ançada orba de blat. N'hi ha hagudes 539 mil hectaries, això és, 73 mil més que antany.

—Arriben noves de Dinamarca que corren veus de si Russia farà ses paus amb Alemanya, separadament d'ets altres aliats. Li convendria a caramull a Russia fer-ho així.

—Telegrafien de Ginebra que es crítics militars suïssos diuen que a l'hora d'ara casi tota la Transilvania torna estar en poder d'Austria i que l'ala esquerra de s'exèrcit rus de la Bukovina se troba ben aperillada i ben exposada a una batuda feresta.

Arribades dia 19

—Un soldat francès presoner d'ets alemanys, ha escrit d'Alemanya an es de ca-seua:—Faig feina a una possessió i me donen molt bon menjar. Si es francesos se figuren véncer ets alemanys per fam, van ben errats. Jo menj més bé aquí que no menjava a ca-nostre. Es ver que som presoner, però estic bé ferm.

—Es vapor *Baracaldo* és arribat a Bilbao i conten es mariners que un submarí alemany los aglapí i com sabé que duen carbó an es contraris d'Alemanya, les volfa tirar a fons. Es capità des *Baracaldo* digué que no tenia llanxes a on salvarse, i aquí es submarí los deixà en pau que arribassen es seu carregament allà on el duien.

—Telegrafien d'Amsterdam que s'eixida des zepelins contra Inglaterra de dia 26 de setembre fonc fatal p'ets inglesos. Dins Londres només esfondraren més de cent edificis, i molts d'ells romangueren fets un claper. Se calcula que feren deu milions de lliures esterlines, això és, docents cinquanta milions de pessetes, de mal. A sa banda de mig-dia esbucaren varies fábricas i s'estació des ferro-carril des carrer de Liverpool. —En s'eixida de dia 2 del corrent enderrocaren a Termsharen unes quantes de fábricas de conserves i magatzems de queviures de s'exèrcit; a Grimabody tombaren un corter, morint-hi més de quatre-cents homos. —A Portsmouth feren malbó tres bastiments de guerra i una partida de wagons de ferro-carril.

—Ets Estats Units han reclamat a Inglaterra contra es detenir es creuers inglesos es vapors correus nort-americanes per es perjudicis que donen.

—Sembla que devers Irlanda hi torna haver mar de sarts; van molt alsurats i couen's ets irlandesos contra Inglaterra i en preparen qualcuna de grossa. A la cullita se veurà el fasol.

—Es President de sa Republica Francesa ha condecorat amb so gran cordó de la Llegió d'Honor el Reverendíssim Bisbe d'Arras per lo que ha fet p'es ferits, morts que ha enterrats, assistint a ses ambulancies, donant a tot hom exemple de caritat, de presència d'esperit i de patriotisme.

—A Grecia ses Potencies aliades augmenten ses seues exigencies an el Rei, i es bory està a punt d'esclatar.

RONDAIES CURTES MENORQUINES

I.

Es Barber qui

afeita el Dimoni

En tot es dia ningú s'havia atracat a sa barberia per afeitar-se. Es Barber espera qui espera... va arribar a perdre sa paciència, i diu:

—Si anam d'aquest pas, arribarem

dejorn i bona somada. ¡Bono!... I galant ningú ningú pensarà a venir?... Malaïts sien el barbuts qui no se fan afeitar!... Al dimoni i tot afeitar!...

Entra a les hores un senyor, s'asseu a sa cadira i diu:

—Mestre, que me voldríeu afeitar?

—En tanta cama ja ho crec!...—va dir es Barber.—Esperi un poquet, i escaufaré s'aigo per ensabonar li sa cara amb sabonera tebeta.

Es senyor li diu:

—Sa meua cara està prou calenta; sa sabonera pot esser freda.

—Què val se feina?—preguntà an es Barber es Senyor quand va estar afeitat.

—Lo camú: per Vostè no faré preu nou.—respon es Barber.

—Es Senyor es tira d'una bossa i la dona an es Barber, dient li:

—¡au! perque m'ha agradat sa vostra escomesa.

Era plena d'unces d'or. Es barber n'anà gastant. sens mirar prim; i ses unces no minvaven; com que sa bossa tengués mena.

Es Barber tenia de consuetut, en dia diat, de pagar una festa a Sant Antoni. I arribada sa diada, va per doblers i no troba sa bossa. Cerca que cerca, gira qui gira, i remera qui remana, al cap i darrer traba sa bossa.

—¡Anem, gracies a Deu!... que som trobada sa bossa.—va dir es Barber.

Li desfà sa beina, i en lloc de doblers va trobar-la plena de carbó.

—Hi pos messions, s'exclamà es Barber, que aquell senyor era el mateix Dimoni.

¡Vaja si hu eral! No hi ha remei; no hi vol peres el dimoni amb sant Antoni.

Això hu conten a Menorca per pa i per sal.

II.

Es sonador de

bandurria (1)

Un fadrí granat era molt afectat de sonar guiterria o bandurria p'es carrers. Un vespre, mentres feia una serenada i tocava i cantava per los aires, l'avisen que s'aturí, perque anava a passar un combregar.

—Que passi, si vol, o que esperi ell que jo acabi sa tonada, —va dir es músic i seguí rascant sa bandurria...

Quant va anar per aturar-se, sa mà va dir-li que no poria estar quieta. S'en anà a ca-seva, i va passar molt de temps sense porer aturar s'anar i venir de sa mà, fent com qui rascàs sa bandurria.

Tot hom, i en primer es pobre músic, ho van pendre com un càstic de Deu.

III

Es Verdinc

de Magraner...

Quand s'enamorat va tractar de donar a s'al·lota diada per casar-se, s'al·lota li va dir, fent s'empegueida:

—Mira, perque t'estim, no te vui enganar: jo tenc un ramot; sense sebre com ni perque me sol agafar un mal ram, i no m'espasa que no hagi feta una bona endemesa.

—Per çò, per cosa de rams, no hu val es parlar-ne, —va respondre es fadrí.—¿Qui és qui no té un ram o altre? I en primis en cosa de rams jo n'estic ben ferit.

I se van casar. Derrera de sa lluna de mel diuen que sol venir sa lluna de fel, i cumdefacto, per una mica de no res, que no hu val es parlar-ne, a sa núvia li agafa es ramot.

—¡Ai, ai! que m'agafa es ram!...—es posà a cridar, i a pigat bots i a tirar a

(1) Molt conegut dins tota Menorca. A Alahor us diràn que'ls avis sabien es nom des músic.

enterra plats i escudelles, olles i geres i quant li venia a ses mans.

S'homo se mirava sa facecia, ben tranquil, fuma qui fuma, procurant que ses olles ni ses esquerdes no li arribassin. A poc a poc sa dona s'anà amansant, i anà fent els halens mes curts, i es crits mes baixos, i li entrà com un plantaix ..

—Ara m'espasa es ram; ara m'espasa... deia.

—¿Sí?... Grat sia a Deu!... Ara t'espasa?—deia s'homo.

—Sí, deia ella. M'espasa!

—I·doi a jo ara'm revé! diu ell.

I amerra un verdanc de magraner, com una aguada de llaurar, i venga bones vendancades a sa dona p'es cap, p'es pits, per s'esquena, per ses anques,... per avont la bastava, cada bolei la fería. I mentres ventava, anava cridant:

—¡Ara que a tu t'espasa a jo'm revé!... Verdanc de magraner, cura es ram de sa muier...!

Sa dona tot d'una volia aguantar-li cara; pero prest va perdre es dalit, i s'ajonoià davant s'homo suplicant que no ho faria més... Pero s'homo no la deixà fins que la va haver posada ben blana:

I a sa dona mai més li agafà es ram.

Es verdanc de magraner va curar es ram de sa muller.

NOTA: Aquest coherbo-faula era, anys enrera, molt conegut dins tota Menorca: l'he sentit contar mil vegades. I s'altre dia me'l va recordar En Llorens Triay, des Mit-jorn Gran.

FRANCESC CAMPS

LA MAINA

II

Un sol de Març aixerit, per entre les gran alzines, amb les aigües crestallines jugava ple de dalit.

Mesclava la torrentera llambreig viu de diamants, ombres, escuues, saltants i herba en flor per la vorera.

Entre les flors del torrent, fresca i humil, bé hi estava N'Aina bella que rentava, rentava a l'aigua corrent.

De passera amb alegria refilava una cançó, acompanyant la baldró d'aquella aigua que corria.

De sopte finí'l seu cant sens acabar una glossa, li pujà color de rosa .. i'ls ulls baixava mirant.

—Fadrina, la fadrineta, acceptau-me aquest anell; mirau que sou digna d'ell al mirall de l'aigua neta.

Així parlà en to suau un cassador ben garrít... Si no fos p'el bell vestit, s'assamblaria an En Pau...

Prou ho notà amb una ullada la jove al baixar sos ulls; més a les robes remulls tingué la vista clavada,

i no l'alçà ni cap mot ella va dir per resposta:

—Per vos pareix feta a posta aquesta percinta i tot.

Digué'l fadrí; baix de N'Aina la percinta d'or tirà... Més ella s'en decantà, lleugera com una daina.

—Cadena d'or no és per mi; jo mai la reculliria.

¡Ja amb ella vos penjaría En Pau, si fos ara aquí!

—Jo som ell, jo som En Pau, com éts tu N'Aina mateixa... ¡Gracies a Deu, qui me deixa trobar-te així: com t'escau!

«Ja som ric i duc llinatge, jo que era un bort acullit; però'm mancà el bé escullit que cerc an aquest paratge...»

No creu N'Aina lo que sent, de tant que creure-hu voldria... Cap a la casa fa via, i En Pau la segueix dient:

—«¿Te'n recordes? Allà estava baix d'aquell om. pensatiu, quant un diumenge d'estiu te vaig dir que me'n anava.

—«¿Te'n recordes? En aquell marge mateix, amb tos pares quant vaig partir, tu quedares plorant darrera el portell.»

—«¿No hu sabs? D'aquella espesura per tu vaig treure aquell niu de rosinyals, que en l'estiu surares en tanta cura...»

Mentre el jove així parlà, prop de la casa se feien; i un tros enfora ja velen uns nins jugant amb un cà.

Be el jove los noms sabia d'aquells infants un per un; i més lleuger que ningun ja'l cà vers ell acudís.

A l'entorn botant botant, cercava la mà volguda, movent la coa peluda, amb grinyols d'alegre plant.

A la remor acudí la gent que era dins la tanca i fins amb sa testa blanca aguaitava'l vell padrí.

No ment, no ment aqueix cà, qui'm regoneix de seguida... ¡Oh pares que'l cor no oblida deixau-me besar la mà!

Tal digué el jove, i tot d'una les mans besava dels vells; i muts el miraven ells dupiosos de tal fortuna,

A sos pares alçà N'Aina fondes ullades modestes... En Pau als nins feia festes; i l'avi digué:—La maina!

—¡La maina!—En Pau repren- gué, si demunt mí ja és ploguda, bé hi teniu part merescuda jos qui'm feren tant de bé.

Un vell, que anant pelegrí planyia culpes ja velles, per senyes ara novelles me regoneix a la fi.»

«Ja no me poden dir bort: ell m'ha donat son llinatge i casa i ric hereuatge... ¡Me diuen en Pau Mascort!» (1)

—¡Que Deu ne sia alabat! esclama al punt la madona; i l'amo: L'enhorabona per tu, bon jove sortat!

—La sort no tindrè acabada, En Pau a les hores diu, si la mà no'm concediu d'aquesta filla estimada.»

Tothom estava sorprès, quant l'avi digué: ¡Que sia! En Pau l'anell ofería a N'Aina, sense dir res...

Ulls baixos, amb plor suau, vermella just com la grana, sentí la jove galana: —Filla meua ¿vols En Pau?»

I no va respondre amb un sí, que a penes se percebia... però ben alt resplandía dins lo cor d'aquell fadrí.

Tot era goig i gaubança

(1) Mascort, llinatge estingit, del qual conserva nom la penyia Mascorda que domina tallada i vermellenca, la vall de Colonya, dins el terme de Pollença.

llavors per aquella gent: dol passat i be present, entre vesllums d'esperança.

Parlant, parlant s'aclarí llavors de bona manera que son pare d'En Pau era de la maina'l pelegrí.

Entre cireres i flors, quant les xeixes espigaren, En Pau i N'Aina's casaren florint de vida sos cors.

Les noves amb gran baiquena lo vell Mascort manà fer, qui a N'Aina envià primer una gran caixa ben plena.

Rumbosa fou la cualcada conduint N'Aina a ca'n Pau, i tant rumbós lo sarau que se'n feu bella glosada.

La colla tan ben unida visqué amparada de Deu, que del pobre i del romeu va ser sempre beneïda.

I cresgué la casa forta, mentres mai hi va mancar ni'l rosari dins la llar, ni la llimosna a la porta.

MIQUEL COSTA I LLOBERA, pre.

D. Antoni Bassa i Rosselló

Dijous hora baixa passà d'aquest mon a l'altre l'honorable senyor Don Antoni Bassa i Rosselló, víctima d'un atac de gota. Era una persona digníssima, cristià de cor, bondadosíssim, incapaç de fer mal a negú, prompte sempre a fer tots quants de favors poria, un vertader exemplar de ciutadans, d'esposos, de pares, de tota cosa bona. ¡Que el Bon Jesús l'haja trobat en estament de gracia! i si encara estigués entrétegut an el purgatori, ¡que el trega i l'admeta a l'etern descans de la santa gloria! i doni molts d'anys de vida a la seua senyora infants i parents per pregar per ell i el conort i conformansa que tant necessiten per suportar un cop tan terrible com és estat aqueixa mort! ¡Ai cel lo vegem! Amèn!

Noticies de Manacor

A la fi és sortit es qui guanyà sa mula de s'Hospici, un tal Cadenera, i segons diuen, li és caiguda de lo més bé. Ja l'havien venuda, però li han donats els doblers, i l' homo tot xaraveho.

Demà comensa a la Parroquia sa novena de les Animes; i si Deu ho vol, l'ha de predicar el P. Gaspar Morey de Sant Felip Neri. ¡Hala manacorins, anau-hi! i poreu meditar be lo que és la mort i lo que vé després.

El P. Antoni M.ª Sansó, salesià, aquesta setmana se'n és tornat a la seva Orde: Era venut per passar una temporedete amb la seva familia.

A l'esglesia de St. Vicens Ferrer demà avespre, si Deu ho vol, hi haurà rosari amb sermó, que predicarà el P. Casulleres.

Dos casos de gota terribles hi ha haguts aquesta setmana: D. Antoni Bassa, potecari i D. Bernat Cabrer, escrivent de Notari: Deu los assistesca per sa part mes convenient! Amèn.

Enguany pareix que es ploure no fa llarc; a molts de punts hi ha ben poca saó; casi enlloch paren sembrar. Per Manacor a redols, gracies a Deu, poren sembrar ferratge. Deu vulga que, si convé, ploga prest tot lo que sia necessari i que poguem sembrar ses faves d'hora; que per lo demés no hi ha que frissar per lo quant aquest any entrarà tardà. Ses figures conserven ses fuies, fins an es punt que n'hi ha que pareix que no n'han perduda cap; y això és una senya, que no sol mentir.